

rús lövészárkok). A feltárt régészeti objektumok nagy többsége települési objektumnak bizonyult (hulladék- és tárológödrök, valamint építmények alapárkai). Ez utóbbiak nyomán a Balaton-Lasinja kultúrában más lelőhelyeken már korábban megfigyelt nagyméretű, gerendaszerkezetű, alapárkos, téglalap alakú házakat rekonstruálhatunk, melyek tetőszerkezetét az épület belsőjében húzódó középső cölöpsor tartotta. Egy ilyen épületet szinte teljes egészében feltártunk, kivételt a nyugati oldala képez, melyet jelenleg az erdő takar. Több olyan alapárkos részlete is előkerült még, melyek további, szintén az erdő alatt fekvő épületek meglétére utalnak, így mindenképpen állandó jellegű, nagyobb települést kell számolnunk. A különböző települési objektumok között két urnasír került elő, ezek szintén középső rézkoriak (Balaton-Lasinja kultúra).

P. BARNA JUDIT

**338. Zalaegerszeg, Andrásbuda, Hidegkúti-dűlő**  
(Zala megye) Ó, Kö

Az 5. számú lelőhely (topográfiai lelőhelyszám: 4/11) a 76. sz. főút Zalaegerszeg É-i elkerülő nyomvonalán a Hidegkúti-árok víznyós völgyére K-ról teraszosan lejtő domboldalon, 180×120 m-es területen fekszik.

Az erózióval, kavicsbányászással és útépitéssel erősen bolygatott terepen településnyomokat a 2002. május 13–15. között végzett szondázó ásatás alkalmával nem sikerült megfigyelni. Mindössze néhány szórva-nyos, apró, kopott, közelebbről meg nem határozható őskori és középkori edénytöredék került napvilágra.

KVASSAY JUDIT

**339. Zalaegerszeg, Berek-alja-dűlő**  
(Zala megye) Ó, B, Ró

2002. október 2. és 14. között megelőző feltárást végeztünk a Zalaegerszeg–Zalaegerszeg Dél 120 kV távvezeték nyomvonalán, a topográfiai terepbejárásokból ismert 63/12 sz., a Válicka-patak Ny-i partján húzódó lelőhelyen. A 17. és 18. számú villanyoszlop területén összesen 92,5 m<sup>2</sup> kutatást végeztük el. A lelőhely középső részén egymástól 250 m-re helyezkednek el az oszlopok. A délebbre fekvő, 18. számú oszlophelynél sem leletet, sem objektumot nem lehetett megfigyelni. A 17. számú oszlophelynél, 50 cm mélységben 50 cm vastag, kerámialeletekben igen gazdag öntésréteget figyeltünk meg. Alatta – az É-i és K-i irányokban végzett rábontások után – 5 objektum sötét foltja rajzolódott ki a sárga agyagos altalajban. Az 1. objektum római kori (2. század) hulladékgyöngörnek bizonyult. A 2. és az 5. objektum egy-egy apró, közelebbről meg nem határozható őskori edénytöredéket tartalmazó cölöplyuk volt. A 3. és 4. számú gödrökből, a késő bronzkor BD szakaszára jellemző (késő halomsíros–korai urnamezős kultúra) kerámia került napvilágra. Rendkívüli érdekességgel szolgált a 4. gödör: oldalának alsó részét körben szorosan

egymás mellé vert, 12–16 cm átmérőjű cölöpökkel bélelték ki. A nedves talajban jó állapotban megőrződött cölöpök, a gödör aljától mérve, 15–25 cm-re mélyedtek az altalajba.

A leletanyag a Zalaegerszegi Göcseji Múzeum Régészeti gyűjteményébe került.

KVASSAY JUDIT

**340. Zalaegerszeg, Ságod**

(Zala megye) R, V, Á

*Bekeháza:* A 76. számú főút Zalaegerszeg É-i elkerülő nyomvonalán a 3. számú lelőhely (topográfiai lelőhelyszám 48/4) a Szentmártoni-patak K-i partjára enyhén lejtő domboldalon, 350×180 m-es területen fekszik. Az útépités a lelőhely középső részét érinti. Ezen a szakaszon 2002. április 10. és május 10. között végzett feltáráson több korszak településnyomait sikerült feltárnunk. A kibontott 31 objektum közül egy gödör a rézkori Balaton-Lasinja, egy másik a Badeni kultúra leleteit tartalmazta. Két-két gödörből késő bronzkori, illetve Árpád-kori jellegzetes kerámia került elő. Szintén az Árpád-korból való egy külső kemence. A számos cölöplyuk (összesen 21 darab) jellegzetes, korhatározó leletet nem tartalmazott, így ezek bármelyik időszak településéhez tartozhattak. Viszonylag nagy számban találtunk pattintott kőeszközöket; egy csiszolt kőbalta töredéke, bronzkarika töredéke, valamint egy igen korrodált vassarkantyú gazdagította a palettát. A lelőhelynek az út nyomvonalába eső szakaszát teljesen feltártuk.

*Kutasi-dűlő:* A 76. számú főút Zalaegerszeget É-ről elkerülő nyomvonalán, a 2. számú lelőhely (topográfiai lelőhelyszám 48/3) a Ságodi-patak Ny-i partjára meredeken lejtő domboldalon, 100×50 m-es területen fekszik. Az útépités a lelőhely É-i felét érinti. A 2002. május 16–22. között végzett feltáráson a patakpart mellett egy Árpád-kori kovácsműhely került napvilágra, amelyet két, erősen faszenes betöltésű gödör és egy cölöplyuk alkotott. A jellegzetes kerámia mellett vassalakdarabokat is találtunk. A lelőhelynek az út nyomvonalába eső szakaszát teljesen feltártuk.

A leletanyag a Zalaegerszegi Göcseji Múzeum Régészeti gyűjteményébe került.

KVASSAY JUDIT

**341. Zalaegerszeg, Vár, Batthyány utca 9.**

(Zala megye) Kk

2002. január 31. és február 4. között folytattuk a palánkvár K-i külső fal (városfal) feltételezett helyének kutatását. A feltárást egy társasház építése tette szükségessé. Az előző évben a területtől É-ra fekvő telkeken a Göcseji Múzeum munkatársai megtalálták a már említett fal egyes szakaszainak kazettás szerkezetét, így ezen a telken is feltételeztük régészeti objektumok jelenlétét.

A 2979 helyrajzi számú telken, az építési területen egy kelet-nyugati irányú kutatóárkot húztunk markoló-



gép segítségével, ami a felszíntől számított 80–120 cm mélységben távolította el a felső földréteget. Az ez alatti rétegeket kézi erővel vizsgáltuk át. A kutatóárok Ny-i felén álló és földbe mélyedő facövekeket találtunk, valamint a kutatóárok közepén több magasabban fekvő, a földbe nem mélyedő facövekre bukkantunk.

A földbe mélyedő cövek méretüknél és helyzetüknél fogva bizonyosan az említett falkonstrukció részei. A szelvény közepén elhelyezkedő fekvő cövek megfelelő interpretálása csak a dendrokronológiai vizsgálatok után lehetséges.

A feltárás során késő középkori kerámialeletek kerültek felszínre.

HAVASI BÁLINT

#### 342. Zalaegerszeg, Zalabesenyő, Cseresnyés-mező (Zala megye) Ó, Ró, Á, Kk

2002. október 3-án a Zalaegerszeg–Zalaegerszeg Dél 120 kV távvezeték nyomvonalán, a topográfiai terepbejárásokból ismert 60/6 sz., a Válicka-patak Ny-i partján húzódó lelőhelyen a 23., 24., 25. számú villanyoszlop területén, összesen 46 m<sup>2</sup> kutatását végeztük el. A lelőhely K-i szélén egymástól 280–280 m-re elhelyezkedő szondákban római kori, Árpád-kori és késő középkori leletek kerültek elő a humuszolás során. Az 50 cm mélységben elért altalajban azonban régészeti objektum nem mutatkozott.

2002. október 4-én a topográfiai terepbejárásokból ismert 60/5 sz., a Válicka-patak Ny-i partján húzódó lelőhelyen, a 26., 27. számú villanyoszlop területén, összesen 31 m<sup>2</sup> kutatása történt meg. A lelőhely É-i és D-i végén elhelyezkedő szondákban közelebről meg nem határozható őskori és római kori leletek kerültek elő a humuszolás során. Az 50 cm mélységben elért altalajban azonban régészeti objektum nem mutatkozott.

A leletanyag a Zalaegerszegi Göcseji Múzeum Régészeti gyűjteményébe került.

KVASSAY JUDIT

#### 343. Zalaszentmihály, Tátika-vár (Zala megye) Kő

2002. november 13–22. között folyt feltárás a várban folyó rekonstrukciós munkálatokat megelőzendő, a Magyar Államkincstár anyagi támogatásával. A vár K–Ny-i irányban fekvő, szabálytalan alaprajzú, belsőtoronyos. A ma álló falazat legépebb része a (már felújított) É-i fal. A várban jól kivehető a boltozatos pincék maradványai.

A vár első építési periódusát az okleveles adatok szerint a Kaplony-nembeli Zeland (Zlandus) püspök idején a 1248–1257 évek közé tehetjük. Tátika vára később királyi vár, majd különböző családok birtoka. 1598-ban a várat a török kifosztotta, 1713-ban pedig Mercy császári tábornok hadai felgyújtották. Később a Festetics-család tulajdonába került.

2001-ben a feltárás során a palotaszárny nyugati oldalán fekvő földszinti boltozatos helyiséget tisztítottuk meg az odazúduló omladéktól, feltártuk a helyiség Ny-i és D-i falazatának külső falsíkját, valamint ettől délre megkerestük a vár K–Ny-i irányban futó D-i falazatát.

2002-ben folytattuk a Ny-i földszinti helyiség D-i falazatánál húzott kutatóárok szélesítését K-i irányban. Ennek során előkerült a palotaszárny K-i oldalán fekvő földszinti helyiség bejárata és két ablaknyílása. A kutatóárokban 14–15. századi kerámia- és kályhaszemek kerültek elő.

A palotaszárny Ny-i földszinti helyiségétől DNy-i irányban új szelvényt nyitottunk. A szelvényben előkerült a vár K–Ny-i irányban futó D-i falazata, amely mintegy 2 m vastagságú, környékén 14–15 századi kerámiaanyag került elő.

Munkatárs: Havasi Bálint.

VÁNDOR LÁSZLÓ

#### 344. Zalavár, Vársziget (Zala megye) B, Ró, Ka, Á

2002-ben a Vársziget két pontján végeztünk ásatást: a Szent István kápolna és a Kis-Balaton-ház közötti területen, ahol a jelentősebb tereprendezéssel járó kertészeti munkák megkezdése előtt leletmentő ásatást kellett végeznünk, és a 9. századi Hadrianus zarándoktemplomtól délre, a Priwina-féle muniment északról kerítő erődítési ároktól pedig északra.

A Szent István kápolna az 1950-es években feltárt Árpád-kori templom alapjaira épült. A templomhoz tartozó temetőből újabb 64 sírt tártunk fel, ezzel megnyugtatóan tisztáztuk a temető keleti szélét. E síroktól keletre előkerült néhány kisebb Árpád-kori települési objektum is. Az összesen 33 települési objektumból, melyek zöme tárolóverem és különböző munkagödör, jelentősebb számú, a Karoling-korra keltezhető, két kisebb gödör a bronzkorból, egy oszlogödrök által körbejelölt földfelszíni ház pedig a római császárkori korai időszakából származik.

A Hadrianus zarándoktemplomtól délre újabb 80 sírt tártunk fel, amelyek kisebb részben a Karoling-időszakból származnak – kiemelkedik közülük egy sarkantyúgarnitúrás, scramasaxszal és tarsollyal ellátott férfi sírja –; nagyobb részben azonban az Árpád-korból. Utóbbi sírokat azonban nem a zarándoktemplom mellé temették, hanem a feltárt területtől délre, az úgynevezett homokgödör területére lokalizálható Szent Adorján bencés monostor templomához tartozó temetőbe. A sírok alatt feltártuk egy a Karoling-időszak korai fázisából származó, kb. 12×6 méteres, emeletes, földfelszíni ház maradványait, amelyet 40 nagyméretű faoszlopra alapoztak. A templomtól keletre pedig további tíz települési objektumot bontottunk ki, köztük egy (esetleg két) egyszerűbb szerkezetű, földfelszíni ház oszlogödreit. Az ugyanitt már több éve kutatott üvegműhely fel-